

Og saa sluttede han saaledes: „Vi ere altsaa fikre paa, at det Beløb, som her er anslaaet, bliver det laveste, men vi kunne komme til at yde et meget betydeligt Tilskud.“ Det er saaledes i alt Fald vist, at det nævnte ærede Medlem personlig vil have været langt fjernet fra nogen Overraskelse; men jeg tror virkelig, at det ikke har været en personlig Anskuelse hos ham. Det, han ansøgte, maa i Virkeligheden siges at have stor Betydning, og det forekommer mig, at man maa vise en særegen Grad af Billighed, naar en Minister bringes ind i en Tilstand som den, der forelaa ved denne Sag. Dernæst er der ogsaa en anden Grund, som maatte give Anledning til at vente Overfridelse, og det er den, at hele Opførelsen af denne Bygning maatte gaa for sig i et Tidrum, som har været næsten eksempelstift med Hensyn til Fordyrelse af alt Slags Arbejde og Materiale. Det er ganske vist, at Ulemperne i saa Henseende for en Del ere bleve undgaaede derved, at Foretagendet blev givet i Entreprise, hvorved dog maa bemærkes, at der ikke i selve Loven indeholdtes nogenformhelt Forpligtelse i saa Henseende. Det maa tillige erindres, at en saadan Entreprise, der skulde indgaa om et Foretagende af denne Betskaffenhed, hvorom man ikke havde nogenformhelt Erfaring hos os, og med Hensyn til hvilket det efter alle Erfaringer udstedsfra maatte vise sig, at der succesfulde vilde bringes mangfoldige Mangler for Dagens Dags, er forbundet med særegne Vanskeligheder. Arbejdet maa jo udføres efter de Priser, der komme til at foreligge. Man kunde derfor ikke vente, at nogen Entrepriseur vilde gaa ind derpaa; thi der var allerede den Gang en vanskelig Stilling for Entreprisører, og det har ogsaa senere viist sig, at man ikke har kunnet faae Entreprisører, fordi de Vedkommende ikke vilde være udsatte for den Slags Farer, som Theatrets Entreprisører maatte kæmpe med, medens de dog opfyldte Alt, hvad man fordrerede af dem. Der har været Lider, da det saae sort ud for dem, hvad ogsaa maatte ske, fordi ikke Alt kunde forudses, da der var Spørgsmaal om at gaa ind paa Foretagendet. — Jeg kommer nu til en Bemærkning i denne Retning, som forekommer mig at have sin Betydning. Man har villet opstille den Sætning, at en Minister, der paa Grund af Forholdenes Medfør kommer til at gaa ind paa en Udgift, som ikke i Forveien er hjemlet, derved skal have begaaet en formel Ulovlighed, som jeg tror det ærede Medlem foran mig (Schjørring) kaldte det. Smidlertid forudsætter jeg dog, at han vil gaa ind paa, at dette falder bort, naar Bevillingen bagefter gives, og det maa vel altsaa i alt Fald kaldes en foreløbig formel Ulovlighed. Derved udtyndes Begrebet endnu mere; men jeg skal for øvrigt ikke strides med ham om Navnet. Noget Saadant er imidlertid ikke noget Nyt for os; det er tilstrækkelig kjendt, og man vil ikke faae noget Ministerium, med Hensyn til

hvilket man ikke fornuftigvis maa gaa ud fra, at noget Saadant maa finde Sted. Dette har man til alle Tider erkjendt, og særlig ogsaa ved en Leilighed, hvilken jeg ikke kan undlade at fremhæve som en mærkelig Analogi ogsaa med Hensyn til Tidspunktet. Det er Loven af 16de April 1873 der handler om Limfjordsbroen, som jeg tillader mig at føre frem for Thingets Grindring. Man havde da givet en Lov, der gif ud paa, at vedkommende Minister til en saadan Fjernbanebro over Limfjorden kunde anvende 800,000 Rb. Smidlertid viste det sig ikke i Løbet af flere Aar, men i Løbet af saa Maanedes, her i Sommeren, at det var umuligt at faae Arbejdet udført til den Pris, og at der, hvis man vilde have det udført af det Firma, som maatte anses for bedst skiftet dertil, blev forlangt for det Første 912,000 Rb., og for det Andet Eftergivelse af en Del af Arbejdet ved Broen, som vurderedes noget forskjelligt under Forhandlingerne, men hvorom det med Sikkerhed kan siges, at Beløbet, lagt til de 112,000 Rb., vilde give en Forøgelse ud over det Bevilgede, som i alt Fald ikke var mindre end den, hvorom der her er Tale. Da den daværende Indenrigsminister kom til den bestemte og vistnok fuldt begrundede Overbevisning, at man ved at opsætte Sagen vilde udsætte sig for at komme til at betale Arbejdet endnu dyrere, tog han paa sig at afslutte en saadan Kontrakt, stolende paa, at Beløbet vilde blive bevilget af Rigsdagen. Jeg tror, at man har her et saa nært Exempel som vel muligt, ogsaa med Hensyn til Tiden. Hvorledes forholdt man sig nu, da dette Spørgsmaal kom frem? Det vil ogsaa være i de Herrens Grindring, og jeg skal kun sige saa Meget, at det var meget langt fra, at man, for at bruge et Udtryk, som det ærede Medlem (Schjørring) før brugte med Hensyn til Theatret, dengang fik et Tilfælde. Det ærede Medlem sagde, at Ministeren ikke turde sige, hvor meget Theatret kostede, fordi man da vilde have faaet et Tilfælde; men det fik man aldeles ikke den Gang, og det blev heller ikke da fra nogen Side antydet, at den Bro, der vilde foranledige en Merudgift af det samme eller et noget større Beløb end det, hvorom der her er Tale, foruden sin egentlige Bestemmelse tillige skulde komme til at fungere som Monument paa Bevillingsmyndighedens Grav. Der var ingen Tanke derom. Smidlertid var den paagjældende Minister Medlem af det samme Ministerium, hvoraf Kultusministeren var Medlem, og altsaa vare Forudsætningerne ogsaa i denne Henseende ens. Hvorledes stillede man sig da overfor denne Sag? Man stillede sig saaledes, at Udvalget erklærede ikke at kunne have Noget imod den Wei, der var fulgt, ja, der blev endog fra flere Sider udtalt en meget varm Paaskjænnelse til Ministeren, fordi han havde handlet, som han havde gjort, skjøndt han havde brugt Mere, end Loven af 1873 tillod. Jeg tror, at dette er en